

Izhaja v Trstu
vsako soboto opoldne.
Rokopisi se ne vra-
čajo. Nefrankovana
pisma se ne spre-
jemajo.
Uredništvo in upravnstvo
ul. del Lavato o
št. 1.
Telefon 18-67.

NARODNI DELAVEC

Posamezne štev. se
prodajajo po 6 stot.
Inserati se računajo
na milimetre v širo-
kosti na kolone, in
sicer po 8 stot. za
vsaki mm. Za več
nego 10kratno obja-
vo pa po dogovoru.
Naročnina za celo
leto K 4.—; za pol in
četrt leta razmerno.

Glasi „Narodne delavske organizacije in „Zveze jugoslovanskih železničarjev“.

Slovenski delavci!

Podpisana Vas vabi, da
pridete vsi, kakor en mož na
jutršnji

PROTESTNI SHOD

v dvorani tržaškega „Narod-
nega doma“, da spregovo-
rimo o svojih šolskih po-
trebah.

N. D. O.

Srednjeveške razmere

v kranjski industrijski družbi Plavež in
v kokove peči v Škednju. Novi službeni red.
Odpor delavcev in protest
N. D. O.

Brez vsakega pretiranja. Delavci v
Plavžih so največje reve na t m svetu. Po-
slovati neprestano t. j. po dnevu in po
noči pri plavžu in pri kokovih pečeh in
malensko stvar. Zahteve, ki jih stavlja
služba na prekladalce rude, koksa, pre-
moga in železa, opekarje, kovače, vsluž-
benice v livarni, pri sipanju v peč pri
vzpenjači itd. se ne dajejo primerjati tako
lahko z onimi, ki se jih navadno stavlja
na nastavlence v drugih zavodih. Ne glede
na to je delavni čas tako brezobzirno in
kruto odmerjen, da obdnevna traje od
6. ure zjutraj do 6. ure zvečer, a obnoč-
nica od 6. ure zvečer do 6. ure zjutraj.
(§ 4 službenega reda). Še več! Ves služ-
beni red je tako strog in v vsakem obziru
ošaben, da dotični delavci nehoti posta-
vijo iz prekladalcev in težakov, sužnji v
delavnici, in kar je vsekako značilno, tudi
izven delavnice. Toda, vse to ni zadostno-
valo nemškemu oderuhom, ki se skrivajo pod
blešččim imenom: „Kranjske industrijske
družbe“. Dosledaj veljavni službeni red,
ki je bil izdan leta 1903, se je vsaj oziral
varnostne določbe obrtne novele, bodisi
kar se tiče nočnega dela, nastavljenja žensk
in otrok, bodisi kar se tiče odpovednega
časa. Vse to ima prenehati po novem služ-
benem redu, ki ga je omenjena tovarna
razglasila tekom minolega tedna, in ki bo,
ako se ne posreči delavstvu v zadnjem tre-
notku to preprečiti, stopil v veljavo dne
4. decembra t. l. To bo spet nova slava
za proslulo kranjsko industrijsko družbo!

Na nedeljskem shodu okrajne sku-
pine N. D. O. v Škednju, je naš tov. dr. J.
Mandi prav temeljito osvetlil pravno in
upravno stran tega novega manevra in je
dokazal, da se z novim službenim redom
hoče kar odpraviti vsako stabilnost v služ-
benem razmerju delavstva v Plavžih in po-
tlačiti delavca v položaj onih nesrečnejšev,
ki dan za dnevom prodajajo svoje meso
na tržišču.

Par vzgledov naj zadostuje. V § 5
novega službenega reda je čitati: „Vrhu
delavske mezde ali akordne plače plačajo

se premije za vsako pridelano tona in si-
cer: za pretopljeno železo 40 stot.; za he-
matito, livarnico 50 st. itd.

Iz tega je razvidno, da premija tvori
integralen del mezde, ki je prešel v iz-
ključno lastnino delavca v trenutku, ko je
isti izdelal oziroma obdelal določeno mno-
žino materiala. To vse pa ne ovira „Kranj-
sko industrijsko družbo“, da takoj v na-
slednjem odstavku istega § razglasi določbo,
ki se glasi: „Delavci, ki zapustijo tekom
meseca iz katerega si bodi razloga
delo, nimajo nobene pravice do premije...“
Tedad! Vzemimo slučaj, da se delavec kar
naenkrat ne čuti dobro in da mora za tre-
notek „zapustiti delo“. Tega delavec ne
sme od sedaj naprej storiti, pod izogibom
zgube vže prisluzene premije. Ali ni to
naravnost hudo delstvo, kaznjivo po kazen-
skem zakoniku? ... Nadalnja določba pred-
pisuje: „Zgubi premije tudi tisti, ki tekom
enega meseca izostane dvakrat od dela,
ne da bi mogel to „dovoljno“ opraviče-
vati... Ali ni to nov škandal? Ali ni s tem
„Kranjska industrijska družba“ postavljena
v položaj, da označi vsako opravičevanje
kot nedovoljno in oropa delavca premije,
dasi so razlogi, ki jih je navedel, „dovoljni“
a vse to ker se omenjena družba hoče po-
lastiti njegove borne — premije? Nota
bene, te sramotne določbe ni bilo v dos-
danjem starem službenem redu.

§ 9 novega službenega reda obsega
naravnost klasično odredbo: „Delavci se
imajo vesti v službi in zunaj službe do-
stojno in spodobno...“ „Delavci ali njih
svojci ki vporabljajo za vhod druga pota
(nego za to določena vrata), so kaznjivi in
v tem obziru so delavci odgovorni za
svoje“. Jasno je, da se „Kranjska ind.
družba“ s tem upa postaviti se za stro-
gega in neizprosnega skrbnika delavcev
tudi izven tovarne in si pridržuje pravico
kazniti delavca, ker se ni „dostojno ali
spodobno“ vedel v gostilni, v gledališču,
na ulici ali celo morda v lastnem domu!
A jasno je ob eneni, da bo delodajalka od
sedaj naprej lahko kaznovala vsakega de-
lavca radi tega, ker se je njegov 3-letni
otročič v svoji nedolžnosti, drznil stopiti
na druga — prepovedana — pota!...

Toda — najlepše pride še le sedaj.
V § 11 starega službenega reda je bilo
rečeno: „da se delavsko ali plačilno raz-
merje razruši z obeh strani po 14 dnevni
odpovedi. Temu nasproti vstanjajo novi
službeni red, da: pravilna rešitev de-
lavskega razmerja nastane medsebojna brez
oddovedi, in to, more slediti vsaki dan!“
Alleluja! Namen je dosežen! Mesto 14
dnevne odpovedi naj od sedaj naprej velja
takojšnja odpoved, kateri naj sledi takoj-
šnje vrženje na ulico, „mit Sack und
Pack“. Da bo pa mera še bolj polna, se
je imelo duhovitost odrediti, da odpust ob-
seza zajedno tudi odpoved stanovanja za
tisti delavce, ki stanujejo v stanovanjih
„Kranjske industrijske družbe“ in da se
stanovanje ima izprazniti tekom 6 dni.
Pa naj še kdo poreče, da na tem božjem
svetu ni najlepše prijetno za vse, za delo-
dalce in za delavske sužnje v — Plavžih!
C. kr. namestništveni svetovalec je z odlo-
kom Gew. Nr. 2780/1-09 od 26. septembra
1909. odobril to nameravano — svinjarijo.
Toda delavci v Plavžih ne bodo sledili
temu lepemu vzgledu. V četrtek so delavci
iz Plavž na shodu sklicanem v Škednju po
N. D. O. glasovali enoglasno za protest.
Ta protest se je danes predložil poklicanim
činiteljem. Delavci iz Plavž! Na krov za
Vaše življenske pravice! Počemanje raznih
Mayerjev v Plavžih — izziva ne samo za
protest ampak tudi na — odpor.

**Tovariši, Slovenci,
podpirajte naš list!**

.. ZVEZA ..

JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIČARJEV.
Provizijski inštitut za uslužbence c. kr.
drž. železničarjev.

Provizijski inštitut ima namen pre-
skrbitve uslužbencev c. kr. državne železnice
v slučaju onemoglosti v službi že po petih
letih, ali pa po dovršenih službenih letih.
Istotako preskrbitev uslužbenčevih svojcev.
Provizijski inštitut je uveden od leta
1900. V t. ku leta 1908. so se spremenile
določbe tega inštituta in sicer v prid de-
ležnikov takole:

1. Določba, da se šteje strojnemu
osobju (strojevodjam in kurjačem) vsako
službeno leto za 1 in pol leta službe, se
je raztegnila tudi na vlake sprejemalno
osobje (vlakovodje, sprejemalke itd.) in si-
cer z veljavo od 1. januarja 1908.

2. Povišala se je minimalna provizija
za železniške oficijantije od 300 — na
800 — K z veljavo od 1. januarja 1908.

3. Za delavce in z dnevno plačo na-
stavljenim pomožnim uslužbencem se je zvi-
šala podlaga za računjenje provizije od 70%
na 85% dnevne plače in sicer veljavno od
1. oktobra 1908.

Provizijski inštitut je štel koncem leta
1908. — 83.094 članov (od teh 47.212
definitivno in 35.882 z dnevno plačo na-
mešč nih). Članov je bilo za 6170 več kakor
leta 1907.

Leta 1908. je izstopilo iz provizijskega
inštituta 2461 deležnikov in sicer je bilo
od teh 1641 provizijoniranih (vpokojenih),
499 jih je umrlo, drugi so izstopili (ali so
izstopili iz službe, ali pa so bili poklicani
v vojaško službo, itd.)

Koncem leta 1908. je vživalo provi-
zijo (pokojnino) 6121 uslužbencev, 4209
udov in je sprejemalo vzgojevalni prispe-
vek, vsega skupaj 6874 mladoletnih sirot
zamljlih uslužbencev.

Skupnega premoženja ima provizijski
inštitut koncem leta 1908. — K 37.654.233 —
in sicer v vrednostnih papirjih K 27
mil. 809.161 —, v posojilih K 218.000, v
realitetah K 9.373.178 — in terjatev pri
c. kr. drž. železniški upravi K 253.894.

Mednarodni „junaki!“

Odkar smo ustanovili „Zvezo Jugoslo-
vanskih železničarjev“ so postali naši rdeči
bratci tako zbegani, da ne vejo več, kaj
počenjajo.

Ni ga bilo tedna dozdej, da ne bi bili
soc. prilepljali kakih vabil na shode vsako-
vrstnih agitacijskih letakov itd. Mi smo
bili vedno toliko svobodoljubni, da smo jim
vedno puščali to veselje, zato se nisimo
nikdar izpozabili toliko, da bi jim bili kdaj
potrgali ali pomazali njihove letake.

Kakor znano, je t. dni „Zveza jugosl.
železničarjev“ izdala neki letak, v katerem
na kratko utemeljuje svoje stališče.

To je pa naše rdeče „svobodnjake“
tako zmešalo, da so takoj pozabili na svoj
svobodnoselni program, na katerega so
tako ponosni in so te letake, ki so bili tu
in tam prilepljeni, raztrgali, pomazali ali
pa prelepili papir z belim napisom: „Kru-
mirska zveza“.

Tovariši, spominjajmo se nazaj na leto
1907., da vidimo, s kakšnim naslovom nas
hočejo pobarvani teroristi poplačati za naš
trud, zašikane, katere smo prenašali od
različnih strani tekom pasivne resistance
leta 1907!

Kdo je bil tisti krumir: mi, ki smo
se držali trdo kakor levi in nismo hoteli
odnehati pod nobeno ceno; ali oni, ki so
nas izdali? Tovariši železničarji, kdo
nas je takrat zapeljal, kdo nas je zapustil
sredi najhujšega boja, ko smo bili vsi nav-
dušeni za nadaljevanje pasivne resistance,
kdo je bil tisti, ki se je trudil tri ure v
ulici Boschetto, če ne tisti mož z Dunaja,
kateri je vporabil vse moči svoje zgovor-
nost, da bi nam dokazal, kako malo ali
nič več nimamo pričakovati od svojega
boja.

Tisti, ki so izdali interese trpinov-ž-lez-
ničarjev, iz katerih so se potem še nor-
čevali, češ veseli naj bodo, da imajo sploh
kako službo, tisti nimajo pravice očitati
komu nerealnega postopanja.

Stavkokaze iščite za rdečimi bratci!
„Zveza“ stoji čista in se ne boji tudi obre-
kovanja.

Mi gremo jasnih lic in v trdnih vrstah
za svojim smotrom!

Z grožnjo, da odstopi ves tedanji od-
bor v rdeči organizaciji železničarski in nas
pusti brez vodstva, če ne odnehamo od pa-
sivne resistance so nas prisilili, da smo
predčasno in predmalo odnehami!

Tovariši, le pomislite, koliko in kaj
smo bili tedaj dosegli!

Tudi to si zapomnimo, kdo je bil takrat
stavkokaz ali krumir, kdo je takrat želez-
niškemu proletarijatu največ škodil.

Internacionalno hinavstvo.

Ne more se z gotovostjo trditi, ali so
sodrugji tako neumni, ali so tako hinavci,
da vsako stvar zlažejo ali zavrejo. Tako
piše zadnji „Železničar“ od 15. novembra
l. l., ki piše, da je N. D. O. zlezla počasi
v „Češko zemsko jednato“.

Pri tem pa omenja, da se je pokazal
na pozoršču naš tovariš Škerjanc. Skoraj
ne moremo reči, da je to neumnost, ampak
le prirojena laž „internacionalne“, ker mo-
rajo pristati internacionalnega „Železni-
čarja“ vendar vedeti, da je „Zemska jed-
nota zriženč drab“ vendar le organizacija
železničarjev, ne pa drugih delavcev. Go-
tovo tudi vejo ti sodrugji, da se je ustano-
vila za jugoslovanske dežee nova železni-
čarska organizacija, to je „Zveza jugoslo-
vanskih železničarjev“, ker drugači bi ne
agitirali tako strastno in z lažmi proti „Z.
J. Ž.“, ki je internacionalnim bratem
grozno na poti.

Vejo pa sodrugji tudi dobro, da Zveza
jugoslovanskih železničarjev ni podružnica
„Zemske“ jednote v Pragi, ampak samo-
stojna organizacija s centralo v Trstu. Pač
pa je res, da je „Zveza jugoslovanskih žele-
zničarjev“ pristopila kot član „Ligi slo-
vanskih železničarskih organizacij“, ki šteje
danes skupno nad 35.000 članov.

Ako sodrugji tega prej niso hoteli ve-
deti, naj si vzamejo to sedaj na znanje.
Nikakor pa naj ne mislijo, da s tem njih
pisarenjem dosežejo kake vspehe, kajti vsak
slovenski železničar, ki ima le nekoliko
narodnega čueta in lubežni do svojega ma-
terinega jezika, bode izstopil iz socialno-
demokratske organizacije, katere je le v
škodo nam slovenskim železničarjem. Slo-
venski železničar je bil prej prisiljen biti
v mednarodni kolobociji, akoravno v resnici
tudi ni bil mednarod-n. Zdaj imamo svojo
organizacijo „Z. J. Ž.“ in nikakor se ne
more imenovati nikogar „Ges'nungslumpa“,
ako pristopi „Z. J. Ž.“, ampak le v čast
mu je, da se je oprostil narodnega izdaj-
stva. Za slovenskega železničarja je prostor
le Z. J. Ž.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veselični odsek N. D. O. pi-
redi jutri dne 5. grudna 1909.
običajni

Miklavžev večer.

Obdarovanje revnih otrok
članov „Narodne delavske organiza-
cije“. Začetek ob 2 in pol. Konec
ob 5 in pol. Vstopnina za moške
20 st. — Otroci in matere so vstop-
nine prosti.

NB. Miklavž bo letos prišel jako
obložen, nihče izmed otročičev ne
odide praznih rok.

N. D. O.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

DOMAČE VESTI.

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov ustanovi ta mesec v Ljubljani svojo podružnico.

Na adresu spedijskega društva „Balkan“! Prejeli smo daljši dopis o škandaloznem postopanju z našimi delavci v tem „slovanskem“ podjetju. Radi pomankanja prostora ga priobčimo v prihodnji številki.

Tovariši! Ne zabite, da pride jutri v gledal. dvorano „Narod. doma“ Miklavž s svojimi darovi, v spremstvu nagajivih parkeljnov.

Pripeljite Vaše otročiče, da se vsaj enkrat na leto navžijejo neskaljenega veselja in da prejmejo koristne in ljubke darove, ktere jim bo delil Miklavž z belo brado in darežljivo roko v veden spomin, da so sinovi sloven. matere. Vsakdo naj se udeleži s svojimi otročiči te redke prilike, ker darov bo toliko, da bodo vsi obdarovani, kdor se udeleži. Pripeljite jih torej na „Miklavžev večer“. Na svidenje torej!

Vesel. odsek N. D. O.

Stenografski tečaj. V današnjem veku, ko se ceni čas jako visoko, ko vlada v borbi za vsakdanji kruh uporaba vsakega trenutka, je znanje stenografije velike, da neprecenljive vrednosti. Po naših šolah in javnih zavodih se nikjer ne poučuje slovenske stenografije. In vendar kake važnosti je za naše življenje. Povsod, kjer je svoboden govor na razvitje socialnih družb imel vpiv, morala mu je priti na pomoč stenografija: saj le zapisana beseda ima trojno vrednost; velika je sicer sila govora, a čas izmije spomine, kar pa je „črna na belem“ ostane. Je pa tudi znanje stenografije velike osebno-praktične vrednosti. Lažje je dobiti službo onemu, ki več zna, kot onemu, čegar znanje je bolj omejenega značaja. S prvim decembrom otvori se v N. D. O. tečaj za poučevanje stenografije. Priglasiti se je zadnji čas do 30. novembra osrednjemu odboru N. D. O. ulica Lavatoio št. 1, I. nadstr. Plačati je nečlanom N. D. O. mesečno 3 K, članom organizacije pa 1 K.

Nedeljska veselica vesel. odseka N. D. O. izpadla je, v kljub slabemu vremenu, kar najpovoljeje v vsakem oziru. Precizna izvajanja posameznih družte vso, kar elektrizirala občinstvo in izzvala viharje aplavza. Zlasti krasen je bil prizor iz „Rokovnjačev“ (mešan zbor „Trsta“) in kupleti, ki so vzbujali cele salve smeha. Gospa Josipović-Pahor članica Glasb. dr. „Trst“ je s precizno doslednostjo pela krasen solospjev s spremljevanjem glasovirja. Splošno se more naglašati, da je nedeljski večer glede umetniškega užitka dosegal, da celo prekašal, marsikteri nazovi-koncert. Po izvrstno izbranem vsposredu vršil se je med splošno animiranostjo ples. Želja vseh udeležencev je bila, da naš mnogoobetajoči veselniški odsek priredi zopet jednake in take zabavne večere sebi v čast in podp. fondu N. D. O. v korist.

Opazovalec.

Dogovor „Eisenbahnbeamtenvereina“ in socialnodemokratskih železničarjev v Trstu radi boja za dunajsko stanarino v našem mestu, se je že menda klavrno razdr. Sploh so se vsi skupaj skrivali in so tajili svoje prijateljstvo — jasen dokaz, da so se sramovali samih sebe in svojega zahrbtnega postopanja!

Maksim Gorkij, znani ruski pisatelj se je socialistom zameril; izključili so ga iz svoje srede.

Štajerski vinogradniki so priredili zadnjo nedeljo mnogo protestnih shodov proti zvišanemu obdačanju vina.

Na Dunaju imajo mučno vojaško afero. Nekdo je poslal strupene kroglice kot nekako zdravilo mnogim generalnega štaba. Neki stotnik jih je zavžil in je takoj umrl.

Kot osumljenca, da je zakrivil ta strašni zločin, so prijeli nadporočnika Hofrichterja, ki pa vse dosledno taji, dasi je mnogo dokazov proti njemu.

Rudniška nesreča v Ameriki. — V ameriški državi Illinois je v nekem rudniku nastal požar. Več sto rudarjev je izgubilo svoje življecje. Med njimi je bilo tudi osemaajst Slovencev. Vsi so bili oženjeni in zapuščajo svoje drage v največji stiski.

V Neapolju stavkajo mestni ognjegasci.

Nemec ustrelil Slovenca in mu odrezal glavo. Septembra meseca je barona Borna lovec ustrelil mirnega in tihega slovenska fanta.

Na Begunjski, kamor je šel iskat les za neko orodje, ga je ustrelil ko zajca, nato mu je pa odrezal glavo. To je poli-

tičen umor, bestialen čin nadutega in Slovincem zmerom sovražnega Nemca.

Nemški listi nočejo o svojem junaku ničesar slišati.

Protestni shod v Škednju. N. D. O. je sklicala 3./12. t. l. v Škednju protestni shod proti uvedbi novega službenega reda v Plavžih v Škednju.

Delavstvo se je odzvalo v ogromnem številu temu pozivu. Bilo je zbranih nad 400 delavcev.

Shod je otvoril tovariš Babič in dal besedo dr. Valenčiču. Govornih je v kratkih besedah temeljito ožigosal drzno nakano kranjske industrijske družbe v Škednju in izvajal med drugim sledeče:

Tovariši! Vem da dobro poznate stari službeni red. Sedaj Vam hočejo Vaši delodajalci vtihotapiti novega. Kaj porečete k temu? Stari službeni red je nož, kateri Vas je rezal, novi službeni red pa je sekira, s katero Vam hočejo Vaši delodajalci glavo odsekati.

Pri teh besedah je govornik pokazal dve drobni knjižici službenega reda delavstvu, ki je dalo kot en mož duška ogorčenju proti temu napadu na njihovo dušo in telo!

Nadalje je govornik izvajal: Delavci! Uprite se temu kot en mož! Zahtevajte službeni red, ki bi odgovarjal duhu časa in napredka. Če ga pa sprejmete, to Vam zagotovim že danes, da bi s tem pomagali zabijati žeblje v svojo lastno rakev. (Viharno odobravanje).

Govornik je potem raztolmačil določbe glede premi, katere hočejo delavca na zvit način oškodovati, dalje določbe glede vedenja, iz katerih izhaja, da hočejo staviti delavca pod kuratelo in slednjič določbe glede razmere službenega razmerja, s katerimi hočejo delavca pahiti v teku 24 ur na cesto.

Vsled tega je govornik predlagal, da naj podpišejo vsi brez izjeme protestno noto in jo izročijo družbi po deputaciji broječi tri mož v znak, da zavračajo novi službeni red.

Delavstvo je kot en mož glasovalo za ta predlog.

Ko so si delavci izvolili iz svoje srede tri odposlance, je tov. Babič zaključil, ta v lepomemben shod.

Jutri vsi v slov. gledališče!

Slovensko gledališče.

Preteklo nedeljo smo videli še enkrat čarobno „Pepelko“. Obiskana je bila dobro, igranje pa se ni ohranilo na svoji dovršeni prejšnji višini. Vsaj v nekaterih prizorih je bilo opaziti neko negotovost. Splošno pa je igra jako ugajala.

V nedeljo, 5. t. m. bo v našem gledališču veseloigra „Vroč tla“; v torek na praznik 8. t. m. pa vidimo bojno in velečarobno igro „Janko in Metka“.

Vsi v gledališče!

Preteklo nedeljo je bilo v našem gledališču zares lepo.

Petindvajsetletnica gospe Karle Ponikvarjeve, častni večer zaslužne in spoštovane slovenske žene je privabil ogromno občinstva, da je bila gledališka dvorana nabito polna.

Gledališko vodstvo je dalo njej na čast prekrasno Šubertovo dramo „Žetev“, ki se je, kar se tiče igranja, docela posrečila.

Gospa slavjenka je v ulogo Zdenke, ljubeznjive in navdušene češke mladenke, vtila takorekoč vsa prekipajoča čustva, ki so ji polnila srce. Ni bila lahka njena uloga, mnogo truda jo je stalo, da je mogla kreirati to, kar je mislil pisatelj.

In takoj, ko je nastopila, jo je občinstvo burno pozdravilo, a koncem prvega dejanja se nam je odprla na odru divna slika: deželni poslanec g. Štefan Ferluga, obdan od vsega gralskega zborja, jo je v lepili verzih navdušeno pozdravil. V dvorani je zabučalo navdušenih vzklikov, iz lož, izmed občinstva so se usule cvetlice, šopki na ginjeno gospo.

Stala je sredi častitajočih igralcev, počaščena in obdarovana s prelepimi šopki in ličnimi darovi, ki so jih ji poklonili „Dramatično društvo“, tržaške dame, igralški zbor in njeni častilci.

Bila je res nad vse veličastna in ganljiva slika.

Iskreno častitamo!

Glavno ulogo je igral naš gost g. Verovšek iz Ljubljane. Igral je dovršeno, sijajno. Njegova igra je bila tako naravna in karakteristična pa lepa, da nas je kar

prevzela. V tej ulogi bi ga lahko zmerom gledali.

G. Lesič je imel nenavadno težko ulogo. Igral je obupanega in že napol blaznega uradnika, ki se slednjič v obupu in strahu obesi. G. Lesič nam je dokazal, da je umetnik, nadarjen in marljiv. Igral je svojo hudo ulogo tako dovršeno, da je človeka zona oblivala. Živio, Lesič!

Po dolgem času smo videli spet enkrat Jako Štoko. Naš dragi in stari znanec je imel nevhvaležno ulogo lahkomiselnega in zapravljevega brezvestneža. A pogodil jo je prav dobro. Da bi ga le še večkrat videli v podobni ulogi, ta mu je prijela, čeprav se nam zdi, da zna on iz komičnih ulog več napraviti. Le to bi mu svetovali, da bi malo manj govoril z očmi in pretiraval v mimiki.

G. Danilova je imela mahno in neznačno ulogo, vendar je naredila iz nje krasen tip razkošne zapravljeve in lokave ženske.

G. Lilijan je bil simpatičen ljubimec. Njegova igra je jako ugajala, dasi se je videlo, da je še novinec in svoje stvari negotov, včasih celo malo v zadregi. Sicer pa prav dober.

Tudi ostali igralci so bili kar dobri, le g. Skalomir nas ni mogel prav zadovoljiti. Preveč monotone deklamacije.

Po predstavi je bil v salonu restavracije „Balkan“ animiran komers V nabito polni restavraciji je pozdravil gospo slavjenko in ji je presrečno častital intendant slovenskega gledališča g. Z rec. Gospa Ponikvarjeva se mu je ginjena zahvalila in je želela slovenskemu narodu izobraženih žena in marljivih delavcev, kajti

Ne samo, kar velevala mu stan — kar mora, to mož je storiti dolžan.

Prvomesnik Ciril-Matodove družbe v Ljubljani, šolski svetnik Senekovič jo je pozdravil v imenu C. M. družbe.

Gospa Govekarjeva, slovenska pisateljica v Ljubljani, ji je častitala in jo pozdravila v imenu ljubljanskih in litjskih dam, ki so se po deputaciji udeležile tega lepega slavlja.

V istini: lep večer je to bil vsem nam bo ostal v prijetnem spominu.

TOVARIŠI!

Vpišite se v konsumne zadruge v ulici Miramar št. 9. in ulici Bosco št. 17.

Z dežele.

Goriška.

Na Trnovem se je vršil shod v Škotsanjski gostilni. Vabilu goriške N. D. O. se je odzvalo nad 150 zavednih trnovskih mož, ki so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem tov. Knaflča. Vsi navzoči so izjavili, da pristopijo kot člani k trnovski N. D. O. Trnovska krajevna podružnica se deli v tri strokovne skupine, namreč skušino lesnih delavcev, oglarjev in voznikov.

Med splošnim navdušenjem so bili odbornikom izvoljeni sledeči tovariši: predsednikom Rudolf Plesničar od Voglarjev, podpreds. Leopold Vodn na Trnovem, tajnikom Adolf Peršič, učitelj pri Voglarjih, blagajnikom Andrej Vovk na Trnovem in podblagajnikom Peter Suliguj od Voglarjev, odbornikom Anton Čej od Voglarjev in Anton Plesničar iz Ravnice. Predsedniki strokovnih skupin so: za voznike Ivan Rijavec od Rijavcev, Anton Štrosar od Nemčev in Josip Čej od Voglarjev.

Blagajnik prevzame ob enem kolportazo „Narodnega delavca“.

Shod je uspel nad vse pričakovanje. Misel je bila ta, da so na Trnovem že dolgo pogrešali neodvisno in nepolitično delavsko organizacijo, kakoršna je naša N. D. O. Može, ki so bili voljeni v odbor, so nam poročito dovolj, da bo N. D. O. na Trnovem krepko kljubovala vsem viharjem, braneč pravico zavednega narodnega delavstva.

Na Lokvah se je vršil ustanovni shod podružnice N. D. O. istega dne popoldan. Soba Makucove gostilne je bila nabito polna. Navzočih je bilo okrog 80 delavcev; nekateri teh so prišli pod vodstvom župnika Plesničarja na shod z namenom „motiti ga. Po nagovoru tov. Knaflča, ki je navzočim pojasnjeval pomen in cilje organizacije, je župnik Plesničar v kujejajočem govoru nagovarjal delavstvo, naj ne pristopi k N. D. O., ker da je ta liberalna, protiverska, ferraerska itd. Tov. Knaflč je na to v daljšem govoru pobijal napade župnikove in njegove laži o N. D. O. ter krepko zavrnil njegov poskus, odtegniti delavstvo naši strokovni organizaciji ter ga organizirati na strankarski podlagi. V ve-

likem razburjenju je župnik na ves glas zavpil: „Ljubši mi je socialni demokrat, ko narodni delavec!“ Žalostna primera, kam dovede človeka stankarstvo. Katoliškemu župniku je ljubše proticerkvena socialna demokracija, ko nepolitična N. D. O.! To pa zato ker ve, da bo strankarska pšenice tako dolgo šla v klasje, dokler naš narod ne izpregleda in ne spozna svojih škodljivcev.

Župnikovo prizadevanje ni rodilo sadu. N. D. O. na Lokvah se je ustanovila in dve tretjini navzočih delavcev so izjavile da pristopijo k N. D. O. Izvolil se je začasni odbor, ki ima v sporazumu s trnovsko N. D. O. skrbeti za popolnitev odbora in za agitacijo. V to svrhu je sklican po § 2 zaupni shod u Lokvah na dan 5. t. m.

Zavedne Lokve, delavstvo samo hoče imeti N. D. O., in odklanja strankarske sleparije in strankarsko strokovno organizacijo, bodisi eno ali drugo!

Redek jubilej. — Anton Feresin, zidar pri zidarski tvrdki bratov Mozetič v Gorici, je praznoval 24. t. m. 25letnico, odkar je zaposlen pri omenjeni tvrdki.

Omenjena tvrdka mu je priredila pojedino, ki sta se je udeležili družina jubilarjeva in Mozetičeva.

Tvrdka Mozetič je podarila jubilarju krasno diplomu in dragoceno zlato uro z zlato verižico.

Zagorje. — Narodni delavci v Zagorju ob Savi, zdaj člani „N. D. O.“ v Ljubljani, tvorijo najsevernjšo trdnjavo N. D. O. Da se ta organizacija pri nas ne razvija tako naglo kakor bi bilo želeli, je razuna socialdemokratskega terorizma krivo tudi to, da nimamo še lastnega lokala, kjer bi se mogli nemoteno shajati. Tega nedostatka pa kmalu ne bo več; kajti „Sokolski dom“, ki bo imel veliko dvorano z galerijo bo tudi nam na razpolago. — Tudi delavec potrebuje poduka in izobrazbo, kar se pa z samim hujskanjem gotovo ne more doseči. Dvajset let že deluje pri nas socialna demokracija, in danes tožijo delavci — zlasti premogari — da še niso bili nikdar v tako neugodnih gmotnih življenjskih in sploh socialnih razmerah kakor so danes. O kaki duševni povzdigi delavstva pa sploh ne more biti govora. A mi si upamo trditi, da je treba tudi delavcu razširiti duševno obzorje.

Ni samo potrebno, da se delavec razume na svoje delo in da je politično zrel in samozavesten, marveč tudi o vseh javnih političnih in socialnih vprašanjih, o vsem mora biti poučen, da ga ne bo iznenadilo življenje, ne bo odvrnil boja za obstanek. Omikano in prosvetljeno delavstvo se bo zavedalo svoje sile, bo poznalo svojo veljavo in moč. Tudi na to je gledati, da bi imel delavec po trdnopolnem delu včasih kako zabavno uro in sicer brez alkohola. Prirediti hočemo poučna predavanja; včasih si bomo priročili tudi kako zabavo, da se odpočijemo in razvedrimo. Taka stremljenja organizacije kažejo resnično ljubezen do delavca, in to stremljenje treba gojiti in pospeševati.

Prispevki, katere bodo plačevali člani „N. D. O.“ v Zagorju, ne bodo romali v tuje kraje, marveč bodo ti prispevki, — pomnoženi prispevki delavskih prijateljev — vsikdar na razpolago delavcev in porabljeni v njihovo korist. Vsem delavcem v Zagorju priporočamo torej v njih lastno dobro, da se naj z zaupanjem v obilnem številu pridružijo N. D. O. v Zagorju.

Lokavec pri Ajdovščini. — Po inicijativi naših tovarišev iz Lokavca je sklicala podružnica N. D. O. v Ajdovščini preteklo nedeljo v prostorih gostilne gospod Vidmar javen shod. Na shodu se je razpravljalo o ustanovitvi podružnice za občino Lokavec. Shodu je predsedoval tov. Ernest Bevk, kateri je podelil besedo — tov. Rayer. Govornik pojasnjuje pomen in namen organizacije. Povdarja, da vdobi zaslonbo v organizaciji tudi kmetski stan, kajti tudi kmeta našega je smatrati proletarcom, tedaj je naloga organizacije, da se i on organizira. Organizacija ni tukaj za politične agitacije, nji je edino na tem, da skrbi za zboljšanje ekonomičnega stanja našega ljudstva, ona skrbi — kljub temu, da ni kako izobraževalno društvo — s strokovnimi predavanji za povzdigo duševnega obzorja svojih članov.

Govornik pozivlja navzoče, da naj se poprimajo organizacije, da naj vrše pozneje kot člani iste vestno svoje dolžnosti. Organizacija je organizacija dela, radi tega naj se izvoli v odbor take močje, kateri se ne plašijo dela.

Govoril je za tem [tov. Slokar ter vspodbujal svoje domačine k pristopu v organizacijo.

Na predsednikov predlog se je sklenilo, da se ustanovi za Lokavec podružnica N. D. O., nakar se je izvolil pripravljalni odbor.

K koncu je govoril še tov. Rayer, kateri je podal razne podatke k nadaljnjemu delovanju nove podružnice. Na to je zaključil predsednik shod. Pripomniti je treba, da je v Lokavcu veliko zanimanje za novo podružnico, in česar je sklepati, da bode ista tudi vrlo vspevala.

Iz Pule.

Red na občini. — Da ilustriramo red, koji vlada na občini, a s kojim ćemo se pozabaviti u jednom od sledjećih brojeva doznajemo, da naša občina još dandanas nema inventar imovine za pojedine porezne občine, premda zakon od god. 1864. nalaže, da mora za svaku poreznu občinu takav postojati.

Gospoda nijesu imala kada, da u četrdeset godina takav sastave, jer su se imala brinuti za „dobro naroda“ t. j. za fabriciranje Talijana.

Pak se onda mi tužimo, da nam ide zlo. Kako neće, kada imamo takve uzorne uprave. I to se sve moglo događati uz odobrenje c. kr. vlade, koja je do nedavno imala znatnog udela u upravi občine Pula. Došlo je pak na vidjelo intervencijom zastupnika dra. Zuccona, koji je tražio inventar imovine za hrvatska sela.

Postupak poduzetnika Gaiera sa hrvatskim radnicima. — Poduzetnik Ferdinand Gaier, koji gradi barake na računu morarice odpustio je ovo dana bez svakog uzroka sve radnike Hrvate i to pod izlikom, da ne znadu stanovitu vrstu radnje (u malti).

Ti ljudi, koji su u svakom pogledu izvrtni radnici bili su bačeni na put, kako se doznaje, radi velike mržnje koju isti gospodin goji prema svemu što je hrvatsko.

Ovom prigodom preporučamo radništvu, da se organizira, jer ga jedino čvrsta organizacija i solidarnost može, da obrani od ovakova postupka.

Nove hrvatske škole u obćini Pula. Zemaljski odbor je odobrio ustaj novljenje hrvatske škole u Stinjanu. Isto tako je bila prikazana redovita molba za ustrojenje hrvatske škole u Jadreškim (por. občina Pula) gdje ima preko 100 djece dužne pohađati istu.

Nezadovoljstvo kod „Ausrüstungs“-direkcije. Kod radnika Ausrüstungs-direkcije u arsenalu pojavljuje se nezadovoljstvo radi neprestanog zavlacenja uredjenja njihovog odnošaja u pogledu plaće i u pogledu drugih prilika njihove službe. Obćenja dana im toliko puta ne vrše se, već se podržava i dalje stanje, koje je za radništvo štetno. Mi podsjećamo radništvo da jedino organizirano može, da postigne svoja prava, a da sama tužakanja i k tome nekompetentnim oblastima ne dovadjaju do žudjena ploda.

Tarabocchia u Puli. Doznasmo, da je u četvrtak 4. ov. mj. bio u Puli poznati predsjednik u veleizdajničkom procesu u Zagrebu. Bio je u društvu votanta sudca Pavešića u posjete kod jednog svog bivšeg kolege iz gimnazije u Medulinu. U Puli se ne usudiše ni pojaviti u hrvatsko društvo, dapače naložiše kočijašu neka jih ne vodi u „Narodni dom“, te počese istom dokarivati kako su oni dobri Hrvati i što ti ja znam. Uvidiše i oni da se pošteu hrvatsko društvo ne spadaju. — Naravno, da su i u Medulinu, gdje su bili ostavili liepu uspomenu. U sriedu na večer bio je Tarabocchia baš ravlovski nakresan, tako, da su se ljudi krstili kako može da jedan „gospodin“ bude tako pjan. Iz Pule stidoše odma u Lošinj kako nam rekoše. Netom se doznalo, da su u Puli bila je jednodušna žela da ih se dostojno

Dalje na 4. strani.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

Žganjarno
ulica Petronio številka 1.
A. B.

„TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA“
registrovana zadruga z omejenim poroštom.
Piazza della Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši.
(Vhod po glavnih stopnicah). — TELEFON št. 952.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po **4 1/2 %**
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 K.
Posojila daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2 in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.
Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne.
Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.
Poštno-hranilnični račun 816'004.

Za jesen in zimo priporoča tvrdka

BOHINEC & C.o

TRST, ul. delle Torri 2. - S. Lazzaro 17 (za cerkvijo sv. Antona novega)

svojo bogato zalogo
izgotovljenih oblek
za gospode in dečke ter
mične novosti v konfekciji.
Za dame in deklice. - Obleke po meri.
Solidna postrežba. — Znano nazke cene.

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.
Prvi odhodi iz Trsta:
27. novembra parnik „Laura“ Novi-York via Patrasso-Palermo.
4. decembra parnik „Martha Washington“ v Buenos-Aires via Almeria-Las Palmas.
Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksoznimi instalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzojav.
Za informacije se je oglašiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Molla Piccolo št. 2. ali pa h kateremu si bodi agentu ali korespondentu družbe.

Konsumna zadruga N. D. O.

Josip Stolf mizarski mojster, TRST, ulica Belvedere št. 8. izdeluje vsakovrstna mizarska dela.

KUPUJTE VSI
Kolinsko kavino primes!

Ugodno kupovanje

40 metrov daljših docela porabnih ostan-kov, platno za pernice, zefir, oksford barvano blago, flanela, platno za srajce, vse samo za 18 K proti povzetju. V vsaki pošiljki je poleg tega še za dve boljši obleki blaga, če ne ugaja, vrnem denar.

A. Pinkava
tkalnica v Náchodě Vysokov Češka.

Književne novosti:

GREGOR JO: Poezije, zv. IV. . . . K 2-20
GOVEKAR: „Dobra gospodinja“,
gospodarska knjiga za naše mlade
gospodinj, vezano 2-80
„Štiri ruske slike“, povesti —60
BENEŠ: „Broškovski odvetnik“. 1-50
Kip Gregorčiča 4-

Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah.

NOVOST! NOVOST

Nakiti za dvorane in vrte pri zabavah

v belo-modro-rudečih batvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev.

Vse te knjige, papir in potrebščine se dobivajo v

Slovanski knjigarni in papirnici
Josip Gorenjec
TRST. — Ulica Valdirivo 40.

Gostina društva Jadran

ul. Industria (za cerkvijo sv. Jakob)
toči najboljša

vipavska
in istrska vina

Gorka in mrzla jedila so vedno na razpolago, kakor tudi slovenski časopisi. — Najnovejše avtomatične orglje, katere svirajo izbrane slovenske komade.

Postrežba točna.
Cene zmerne.

Za dobrohotni obisk se priporoča
Odbor krmar
društva „Jadran“ Vinko Kante.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel

pekarno in sladšičarno

Campo Belvedere št. 2
kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh in razne sladšice, potice itd.
Udani Filip Trobec.

Člani „N. D. O.“! Pozor!

V trgovini jestvinami

ANTON ŽERJAL, v ulica BELVEDERE št. 3.
in v Filijalki A. ŽERJAL, v ul. Commerciale št. 18. dobite vsi K I. — blaga zas ton ako nakupite za K 50. — blaga. Na zahtevo pošlje blago na dom.

Telefon št. 699. Telefon št. 699.

VINKO SKERK

PEKARNA in -
SLADŠIČARNA

V moji pekarni se vdobi vsaki dan trikrat frišen kruh in se dovaža vsak čas tudi na dom. Dobi se tudi najfinejše moke iz najboljših mlinov biškote in posebno pa specialiteto za čaj. — Dobi se tudi veliko izbero buteljki ruma in vsake vrste čaja ter vse to po najnižji ceni. Spoštovanjem VINKO SKERK.

Prodajalne: ulica Bosco 17. II. ul. Miramare

III. v Škednju.

Pekarna in slašičarna

Benedikt Suban

TRST, - ulica dell'Istria št. 12. - TRST

je preskrbljena s kruhom lastnega izdelka ter veliko izbero vsakovrsne moke in mandorlata najbolje vrste. Svež kruh 3-krat na dan.

Postrežba na dom

— Pekarna i sladšičarna —

Josip Pahor - Trst
ulica Madonnina št. 39.

ima na razpolago slav. občinstva 3-krat na dan svež kruh lastnega izdelka, vsakovrstno moko, raznovrstne sladšice in izdeluje najboljše biškote. — Sprejema naročila za torte, pince, potice itd., ter postreže na dom. Telefon št. 1190.

Tovariši N. D. O.

Veliko zalogo klobukov, dežnikov, kravat, nogovic itd.
je odprl naš rojak

K. CWNKEL
TRST, CORSO ŠT. 32

Ker je to edina slovenska trgovina te stroje, priporočamo jo Vam v obisk. — Svoji k svojim!

Podpisani priporoča sl. občinstvu in članom „N. D. O.“ svojo

Pekarno, sladšičarno in tov. biškotov
v ulici del Belvedere št. 57.
kjer ima na razpolago

vedno svež kruh

raznovrstne sladšice in najfinejše likerje. Sprejema tudi naročila za torte, potice, pince itd.

Udani

LOVRENO REBULA.

Na novo urejena

: Pekarna Karol Trošt :

TRST, - Campo S. Giacomo št. 20. - TRST
(nasproti cerkve sv. Jakoba)

ima na razpolago vedno svež kruh, vsakovrstne sladšice, čokolado itd., kakor tudi najfinejše likerje.

Zaloga likerjev v sodčeh in buteljkah

Jakob Perhanc

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih vin v buteljkah. Postrežba točna. Cene zmerne. Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Pekarna

Valentin Kukanja

vogal ul. Molin a Vento in Gastaldi

ima na razpolago

vedno svež kruh

in vsakovrstne sladšice.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo

dobroznano žganjarno

v ulici Miramar 1, nasproti kolodvora južne železnice, kjer toči najpristnejši kranjski brinjevec, vipavski tropinovec in prve vrste slivovec itd. Ima na razpolago tudi razne sirupe in druge likerje.

Ferdinand Pečenko.

Člani dobiček tega Vašega prvega gospodarskega podjetja je namenjen le Vam in Vaši sveti stvari!

pozdravi, da vide kako ih časte i Hrvati iz Istre, koji nijesu natrunjeni srbinom, jer tamo nema Srba, nu zaludu potraživanja odmagliša. R-k bi da se nijesu ni u ratnoj luci čutili sjegurnim.

Darovi.

Darovi za M klavčev večer, ki bo jutri ob 2 1/2 uri popoldne v dvorani „Nar. doma: „Zveza jugosl. železničarjev“ 10 K; „Konsumna Zadruga“, članov N. D. O., 10 K; „Zadruga gostilna“, članov N. D. O., 10 K; Gostilna zadruga „Jadrn“, članov N. D. O., 5 K; pri Odborovi seji N. D. O. se je nabralo 7 K 40 st; gospa Marija Gulič je darovala dva zavoja igrač; tov. Bonifacij 4 steklenice p-linovca, 4 rožolja; Obitelj Alešević, Bizak Javorin, Zorko A., Može Peter, Kreševič Pinter in Vrhovec, po 2 K; Mavrič, Rutar Ivan, Hochmüller Ivan, Kapil Domnik, Sestan Fran, Naberger Milan, Braž Ivan, Kolb Josip, Kravos, Lenček, Korenčan, V. V., N. N., Perhanc, Pirc, Klemenc, Andrej Klausček, N. N., M. M., Bencina Luka, Štok Ivan, Počkar Fran, Ukmar Matija, Jerič Filip, Trošt Jakob, Babič Josip, Rolich Zadnik Josip, Cibic Ivan, Kocijen Fran in gospa Kovačič, po 1 K; Sajevec Ivan in Gerbič Josip po 60 stot.; Pavlič Anton 52 stot.; Mahorčič, Kovač Fran, Klun Ivan, Debenjak Ivan in Rijavec Ivan, po 50 stot.; Novak Josip, Grejščak Fran, Krajnc Mihael, Bonimič, Krajnc Josip, Kovačič Karl in Princ Ant., po 40 stot.; Merkučič Josip 30 stotinki; Vidic Ivan, Renko Jakob, Serdivjan Leop., Brož Fran, Klun Fran in Valčič po 20 st.; Kozlan Josip 10 st.

Na veselici prirejeni dne 21. novembra t. l. so preplačali vstopnino: Mavrič, Branko, Bolonič, Može, Bremic, Jelušič, Pegan Josip in Kjuder po 60 vin., Smerkoli 50 vin.; Gorazd in Mahne po 80 vin., Ferluga in Škerlj po 20 vin., Štekar Ivan in Turk star po 1 K; Kravos, Požar, Likon in Mladovan po 40 vin., ter g. dež. poslanec Sancin iz Škedenja K 2.

Vatovec Fran, Kočjančič Jakob, Valenčič Andrej, Kreševič Jozef, Čotič Fran in Zgrajšek Josip po 1 K; Kleva Fran 50 st.; Kante Ignac in Sturm Jozef B. 40 stot.

Nadalje darove sprejema veselični odsek N. D. O. ul. Lavatoio 1.

Antončič Fran 1 K; „Delavsko konsumno društvo“ v sv. Jakobu 10 K; „Delavsko podporno društvo“ 20 kron; Cink Josip, vratar, 2 K; gospa Bačič 5 K; po protestnem shodu v Škedenju se je nabralo 8 K 17 st.

Srčna hvala vsem!

Veselični odsek N. D. O.

Razne vesti.

Vojaška bremena. „Financial News of London“ so napravili račun o vojaških izdatkih devet največjih držav na svetu. Stroški so izračunjeni za leto 1906 na 1.534.835.000 dolarjev. Posamezne države izdajajo vsako leto za vojno in mornarico sledeče svote: — Velika Britanija 316.950.000 dol., Nemčija 258.050.000 dol., Francija 208.725.000, Rusija 263.425.000, Avstrija 73.605.000 dol., Ogrska 40.930.000, Italija 81.850.000, — Združene države 243.175.000, Japonska 48.125.000 dol. Vse pa kaže, da „News“ niso vojne pokojnine računale. V Združenih državah samo znaša to na leto 150 milijonov dol. An-

gleška Nemčija, Francija in Avstro-Ogrska imajo tudi občutljive penzijske izdatke. Nadalje niso računane obresti od državnih d lgov, kateri so se naredili v svrhu vojaških potrebščin. Ako se še razen tega prištejejo stroški malih držav, tako pride gotovo več kot t i milijarde stroškov. Če se pa docela se računna, koliko gre v izgubo s tem, ko morajo biti vsako leto par milijonov ljudi v najboljši dobi svojega življenja od drugih — davkoplačevalcev — preživljani in vzdržani, mesto da bi se sami vzdržavali, tako naidemo svoto da nas kar groza. Militarizem stane vsako leto „civilizirano“ človeštvo najmanj petkrat toliko na leto, kot je stala zloglasna francoska vojna kontribucija leta 1871. To so zares vspehi civilizacije“ v 20. stoletju! Revež — plačaj pa — molči!

Listnica uredništva.

Vse drage dopisnike prosimo, da bi nam dopisovali o vsem, kar bi moglo zanimati delavstvo. Dopisi naj bodo stvarni in točni. Najbolj bi nam vstregli z dopisi o delavskem in sploh socialnem gibanju v posameznih krajih.

Opozarjamo še da bi mi morali vsaj do srede zvečer dobiti rokopis, namenjen za tistotedensko številko „Nar. Delavca“.

Izjava.

Podpisani izjavlja, da se na zaupnem shodu v prostorih N. D. O. dne 14. oktobra tekočega leta ni izrazil o sklepu odhoda „Delavskega podpornega društva“ od dne 30./9. 1909. z nikako razžaljeno besedo proti uradniku omenjenega društva g. J. Mikota, še manj pa, da bi bil g. Mikota ponaredil gori omenjeni sklep. — Godpisani spoštuje g. Mikota kot vestnega in poštenega uradnika in kot nezmožnega za taka dejanja ter ga ni niti v mislih hotel razžaliti.

I Bolonič I. r.

Odgovorni urednik: ŠTEFAN KOS.
Listnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA „EDINOST“ v Trstu.

Slovani! Tovariši!

Dajam Vam naznanje, da sem odprl

„ novo slovensko “ BRIVNICO

v ulici del Bosco št. 1.

vogal Piazza Barriera vecchia

Toplo se priporočam slav. občinstvu za mnogobrojen obisk. Jamčim za čisto in dobro postrežbo.

S spoštovanjem Miroslav Kovačič, brivec.

Kje morate kupovati harmonike ???
Kje drugje nego v domači česki tovarni harmonik — — —

Josef Hlavaček

v Lounech (Česko)

Tam dobite najboljše, na mnogih razstavah odlikovane harmonike.

Specialiteta: s heligonovim basom
Pišite po cenik.

500 harmonik v zalogi.

Podpirajte domačo obrt, domače rokodelstvo. Ne nosite težko prisluženih novcev svojim narodnim neprijateljem.

Filip Ivanišević

: zaloga dalmatinskega vina :

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu

v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „Ali“ Adria“ ul. Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“ ul. Zudec-he št. 8 v katerih toči svoja vina I. vrst.

Podpisani pripadam slav. občinstvu svoji

pekarni in sladščičarni

v ulici CASERMA 17, in na TRGU CASERMA 4, kjer ima na razpolago vedno svež kruh, najfinjše slaščice, potice itd. ter razne likerje in vina v buteljkah.

Udani

Aljožij Gal.

.. Vsi Slovenci v slovensko trgovino! ..

V. DOBAUSCHEK

TRST, ul. Giosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.

Čitajte vsi!!

Vsojam si naznaniti vsem mojim odjemalcem, in slav. občinstvu, da sem že prejel cel novi dohod oblek za jesensko in zimsko sezono. Obleke za moške, dečke in otroke in zgotovljeno belo perilo za moške. Ker sem kupil v veliki množini z največjih in svetovnih tovarn, z malimi stroški, da lahko prodajam po tako znižanih cenah, da mi nobena druga trgovina nemore tekmovali.

Prosim Vas, zato, da obiščete mojo trgovino in se pričitate, brez da ste primorani kupiti.

Dobite obleke za moške dečke in otroke Paletto, Ulster, Ranglan, jopiči in površni jopiči, mantelin, telovnik, hlače, srajce, maje, spodnje hlače, ovrtniki, kravate, zapestniki, nogavice, naprsniki, obleke za delo, belo (trliš) bel in plav za kovače in ključavničarje, kape in čepice ter črni možiki kloboki. Dnevno novi dohodi blaga.

Lastna krojačnica. — Izgotovljajo se obleke po meri.

Govori se slovensko.

Zaloga obuvala in čevljarski mojster

JOSIP STANTIČ

Zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega carinskega urada in skladišča c. kr. priv. lloyd orož. c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. — Ul. Rosario št. 2. — TRST.

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne obuvala za gospode, gospe in otroke.
Prodaja najboljše voščilo (biks) C. in M.

Velika izbira Galosch

— Cene nizke. —

— Postrežba točna. —

Novo pogrebno podjetje

se je preselilo v Corso št. 49. (vogal Trg Goldoni).

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18.

Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprti, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve: čevlje, vence in umetnih cvetic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo

Telefon št. 1402

HENRICH STIBELJ in drugi.

Delniška glavnica:

K 10,000.000.

Telefon 19-95.

OSREDNJA BANKA ČEŠKIH HRANILNIC

Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3.

Vlog okoli:

K 100,000.000

Naslov za brz.: SPOROBANKA

4 0/0

vloge na knjižice.

MENJALNICA. — BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Centrala denarnih

zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4% bančne obligacije.

Premijene vloge

4 3/4 0/0

-- JADRANSKA BANKA v TRSTU --

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

KUPUJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA,
PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)

VALUTE IN DEVIZE

PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Escompt menic in inkaso, borzna naročila

SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem zrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica

4 1/4 0/0

VLOGE NA KNJIŽICE.

— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —

VLOŽENI DENAR OBRESTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. : : : :

STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI

DOKUMENTOM VKRCANJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2-30 — 5.30. — Brzjavi: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 973.